

FAQ- RPMP.04.04.02-IZ.00-12-101/16 z dnia 28 grudnia 2016 r.

1. Biorąc pod uwagę specyfikę konkursu oraz fakt, że „X” przekazuje wsparcie w formie refundacji kosztów poniesionych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska, to, jaka zdaniem IOK powinna być podstawa prawna umowy, o której mowa w § 18 załącznika nr 6 do Regulaminu konkursu nr RPMP.04.04.02-IZ.00-12-101/16 ?

- Czy Beneficjent przekazuje środki na podstawie umowy dotacji, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska?
- Czy Beneficjent zawiera umowy o powierzenie grantu, na podstawie przepisów ustawy wdrożeniowej?

Z każdym wyborem wiąże się inna procedura udzielania wsparcia oraz konsekwencje podatkowe.

ODPOWIEDŹ:

Instytucja Zarządzająca RPO WM nie planuje określania podstaw prawnych w oparciu o które Wnioskodawca w ramach konstruowanego budżetu będzie udzielał wsparcia dla odbiorców końcowych. Podstawy prawne i rozwiązania, jakie Wnioskodawca będzie planował zastosować w projekcie powinny być przeanalizowane i określone samodzielnie przez Wnioskodawcę i dostosowane do projektu.

Natomiast w odniesieniu do pytania dotyczącego projektów grantowych należy wyjaśnić, iż przyjęta w RPO WM ścieżka realizacji projektów w ramach Działania 4.4 **nie opiera** się o art. 35 *Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*, co oznacza iż nie są to projekty grantowe i nie są stosowane zasady obowiązujące przy realizacji tych projektów.

2. Wzór umowy i SZOOP posługują się pojęciem „odbiorcy końcowego”. Czy możemy prosić o podanie wyczerpującej definicji, jakie podmioty, o jakich szczegółowych cechach mogą być „odbiorcą końcowym”? Czy istnieją jakieś wykluczenia?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z definicją wprowadzoną do Regulaminu:

Odbiorcy końcowi to mieszkańcy województwa, w tym przede wszystkim zamieszkujący regiony o najbardziej niekorzystnych warunkach pod względem jakości powietrza i występujących tam zanieczyszczeń, będący stroną umowy z Beneficjentem, którzy dzięki realizacji projektu zlikwidowali stary kocioł na paliwo stałe i dokonali wymiany źródła ogrzewania.

3. Odnosząc się do zapisu „W ramach montażu finansowego wkład własny w projekcie powinien pochodzić z budżetu beneficjenta, co oznacza, iż środki mieszkańców (odbiorców końcowych) nie powinny być ujmowane w budżecie projektu” prosimy o wyjaśnienie:

- w przypadku, gdy miasto zakłada, że będzie finansować wymiany jedynie ze środków dotacji (bez angażowania dodatkowych własnych środków) to czy całkowity koszt inwestycji (bez środków na promocję, zwiększanie świadomości ekologicznej oraz zarządzania) należy obliczyć w ten sposób, że wydatki, które zostaną poniesione przez mieszkańców, które prawdopodobnie przewyższą kwotę możliwego do udzielenia wsparcia (ze względu na limity dopłaty do mocy kotła i limity górne dofinansowania do punktu wymiany) należy wyeliminować z budżetu? Czy dobrze rozumiemy, że w takim przypadku nie należy pokazywać tych kosztów ani po stronie wkładu własnego niepublicznego ani po stronie kosztów niekwalifikowanych a całkowity koszt inwestycji na poszczególnej lokalizacji kalkulować, jako sumę górnych limitów możliwej dopłaty do kotła i instalacji?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z przytoczonymi w pytaniu zapisami SzOOP środki poniesione przez mieszkańców w ramach przekroczonego limitu nie powinny być wprowadzane do projektu.

4. Odnosząc się do zapisu „W ramach poddziałania 4.4.2 z uwagi na charakter projektów typu A co do zasady należy wybrać opcję C. Nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę /ZRID/ zgłoszenia robót budowlanych/ innych decyzji umożliwiających realizację projektu/ zadania oraz nie jest realizowany w systemie projektuj i wybuduj”, co należy zaznaczyć i jak uzasadnić poszczególne opcje wyboru w odniesieniu do posiadanej dokumentacji, pozwoleń, zgłoszeń, biorąc pod uwagę zapisy instrukcji, która mówi, że brak dokumentacji spowoduje negatywną ocenę wniosku a mając świadomość, że najprawdopodobniej część prac w trakcie realizacji będzie wymagała zgłoszeń i pozwoleń.

ODPOWIEDŹ:

Wnioskodawca wg. instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie powinien zaznaczyć opcję C tj. „nie wymagający pozwolenia na budowę oraz nie realizowany w systemie zaprojektuj i wybuduj.” W uzasadnieniu należy wskazać, że grupą docelową w danym konkursie są sami mieszkańcy i to oni będą zobowiązani przestrzegać przepisów prawa budowlanego. Wnioskodawca np. gmina nie może w imieniu mieszkańców starać się o takie dokumenty jak chociażby pozwolenie na budowę. Zatem mieszkaniec będzie zobowiązany do stosowania przepisów prawa budowlanego. Można takie zapisy zawrzeć w umowie między mieszkańcem a gminą.

5. Czy dobrze rozumiemy, że w zakresie oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu oraz oświadczenia w zakresie zgodności projektu z MPZP należy wybrać opcję „nie dotyczy”?

ODPOWIEDŹ:

Tak, w odniesieniu do tego Działania Wnioskodawca wybiera opcję „nie dotyczy”.

6. Biorąc pod uwagę, że podmiotami ponoszącymi wydatki, zamawiającymi oraz właścicielami wytworzonej w ramach projektu infrastruktury będą „odbiorcy końcowi”, to czy są oni zobowiązani do stosowania wytycznych programowych w zakresie ponoszenia wydatków, zgodnie z zasadą konkurencyjności?

ODPOWIEDŹ:

Zasada konkurencyjności obowiązuje Wnioskodawców/Beneficjentów a nie samych odbiorców końcowych, którymi będą mieszkańcy.

7. Czy w związku z obowiązkiem informowania o pochodzeniu środków można założyć, że w ramach przedmiotowego projektu wystarczającym będzie zamieszczenie tylko jednej tablicy informacyjnej i jednej tablicy pamiątkowej? Czy w poszczególnych miejscach realizacji projektu mają być stosowane jakieś tablice i/lub oznaczenia na środkach trwałych, czy też można przyjąć, że nie ma takiego obowiązku?

ODPOWIEDŹ:

Tablica informacyjna i pamiątkowa lub plakat (w zależności od wielkości inwestycji) pojawią się w siedzibie beneficjenta. Nie ma obowiązku stosowania naklejek na wymienianych kotłach, jednak jako działania dodatkowe można zastosować taki rodzaj promocji projektu. Szczegóły dot. zasad promocji znajdują się w dokumencie: „Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji”, zamieszczonym na stronie Funduszy Europejskich.

8. Jak należy rozumieć zapis o zobowiązaniu odbiorcy końcowego do użytkowania wyłącznie dofinansowanego systemu ogrzewania, jako podstawowego źródła ciepła w budynku użytkowanym przez kilka gospodarstw domowych? Czy w przypadku budynków wielorodzinnych istnieje obowiązek wymiany źródła ciepła we wszystkich lokalach? Jeśli wnioskującym jest właściciel wyodrębnionego lokalu w budynku wielorodzinnym (budynek prawdopodobnie spełnia wymogi efektywności energetycznej) to czy może on otrzymać środki, czy należy przyjąć, że wsparcie może uzyskać jedynie operacja polegająca na wymianie wszystkich źródeł ciepła we wszystkich lokalach w danym budynku?

ODPOWIEDŹ:

Istnieje możliwość wymiany źródła ciepła w pojedynczym, wyodrębnionym lokalu w budynku wielorodzinnym jak również zastosowanie jednego wspólnego źródła ciepła dla wszystkich lokali. Jeśli wymiana kotła będzie się odbywać w jednym lokalu, to tylko tam będzie wymagana utylizacja starego źródła ciepła i tylko dla tego lokalu będzie obowiązywało użytkowanie dofinansowanego systemu ogrzewania, jako podstawowego źródła ciepła. Stopień ocieplenia budynku będzie oceniony przez audytora i dopiero wówczas będzie podjęta ostateczna decyzja czy dany budynek wymaga termomodernizacji czy też nie.

9. Jeśli wnioskujący – Miasto „X” zakłada wymiany jedynie na kotły gazowe i pompy ciepła, to czy należy domniemywać, że w takim przypadku z umowy zostaną wykreślone zapisy dotyczące zobowiązania w zakresie jakości paliwa i warunków składowania opału?

ODPOWIEDŹ:

Przyjęty został jeden wzór umowy o dofinansowanie dla wszystkich rodzajów projektów i nie będzie on podlegał zmianie. Oznacza to, iż w przypadku braku adekwatności wymogów umowy o dofinansowanie w odniesieniu do obowiązku wprowadzania przez Wnioskodawcę właściwych zapisów do umowy z odbiorcą końcowym koniecznym będzie wprowadzenie odpowiedniego uzasadnienia tych zapisów w porozumieniu.

10. Jakie jest stanowisko Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, wobec zgłaszanych na spotkaniu informacyjnym w Krakowie, postulatów przedstawicieli gmin, dotyczących przesunięcia terminu naboru wniosków, na czas po zakończeniu prac przez audytorów energetycznych?

ODPOWIEDŹ:

Planowany termin naboru projektów pozostaje niezmienny, czyli rozpoczęcie naboru odbędzie się pod koniec grudnia br.

11. Jeśli przesunięcie nie jest możliwe, to prosimy o skierowanie audytorów do gminy. Dysponujemy listą i danymi teled adresowymi osób, które wyraziły wstępne zainteresowanie przystąpieniem do projektu, jednakże większość z nich jest właścicielami budynków, które wymagają prac termomodernizacyjnych. W związku z powyższym, istnieje spore prawdopodobieństwo, że mieszkańcy mogą nie zdecydować się na wymianę kotłów po wizycie audytora. Większość osób uzależnia swoją decyzję od wyników audytu. Wobec powyższego, składanie wniosku z deklaracją co do konkretnych wskaźników, ilości wymian oraz dokonywanie analiz, w tym finansowej oraz ekologicznej stawia gminę w trudnej sytuacji.

ODPOWIEDŹ:

Audytorzy wybrani w ramach przetargu zostaną niezwłocznie skierowani do gminy. IZ RPO poinformuje bezpośrednio Wnioskodawców o harmonogramie i zasadach współpracy z audytorami w ramach ocen energetycznych. W odniesieniu do tego Działania istnieje ewentualność, iż mieszkańcy nie będą akceptowali zakresu prac termomodernizacyjnych warunkujących udział w projekcie. Jednak w takiej sytuacji nie będą ponosili kosztów wykonanych ocen energetycznych.

12. Kto dokonuje kwalifikowalności podmiotów/lokalizacji (pod względem typu budynku i formy dysponowania nieruchomością) zgłaszanych do audytora, czy robi to gmina, audytor w trakcie przeprowadzanej oceny czy IOK?

ODPOWIEDŹ:

Ocenę kwalifikowalności podmiotów/lokalizacji dokonuje Wnioskodawca. Narzędziem pomocnym w ustaleniu wstępnej kwalifikowalności podmiotów są/będą przeprowadzane przez wnioskodawcę ankiety.

13. W związku z udzieloną odpowiedzią, oraz uwzględniając odpowiedzi na kolejne pytania, pragnę zauważyć, że SZOOP w obecnym brzmieniu posługuje się jedynie pojęciem „budynku jednorodzinny” i „budynku wielorodzinny”. W związku z powyższym należałoby założyć, że każde zgłoszenie tego typu budynku jest kwalifikowane i powinno zostać przekazane audytorowi jako potencjalna lokalizacja do wykonania audytu, bez względu na to, kto posiada prawo do dysponowania budynkiem, lokalem czy częścią wspólną budynku wielorodzinny. Tymczasem, zgodnie z udzielonymi odpowiedziami należy przypuszczać, że wprowadzono dodatkowe ograniczenia, co do typów budynków mieszkalnych i/lub ich własności czy też współwłasności, jak również ograniczenia związane z rodzajem działalności gospodarczej prowadzonej w tych budynkach czy lokalach. Gmina, jako wnioskodawca oraz jako podmiot przekazujący listę lokalizacji do audytora powinna posiadać w tym zakresie szczegółową wiedzę i wytyczne. W przypadku ich braku, audytorzy będą sporządzać audyty w lokalizacjach, które mogą się okazać niekwalifikowane.

ODPOWIEDŹ:

Potencjalną listę mieszkańców (budynków) którzy mogą być włączeni w projekt tworzy Wnioskodawca. W związku z czym wstępna weryfikacja budynków do których będą kierowani audytorzy powinna być przeprowadzana przez Wnioskodawcę aby wyeliminować przypadki w których ze względu na niespełnienie głównych założeń ocena nie powinna być przeprowadzana (np. budynek nie jest przeznaczony na cele mieszkaniowe).

Zgodnie z zapisami SzOOP refundowane są wydatki ponoszone przez właścicieli budynków. Oznacza to, iż mogą to być właściciele budynków lub mieszkańcy posiadający wyodrębnione lokale w budynkach np. w oparciu o odpowiednie zapisy w księgach wieczystych, czy w innych aktach notarialnych. Nie jest możliwe wnioskowanie przez najemców lokali mieszkalnych, posiadających m.in. umowy najmu, dzierżawy, użyczenia.

14. Od kiedy będą kwalifikowane wydatki dla poszczególnych inwestycji mieszkańców? Niektórzy mieszkańcy wykonali inwestycje w okresie po złożeniu przez miasto fiszy projektowej i chcieliby wiedzieć, czy te wydatki zostaną zrefundowane?

ODPOWIEDŹ:

Wydatki poniesione przez mieszkańców przed złożeniem wniosku i przeprowadzeniem ocen energetycznych nie będą uznane za kwalifikowalne.

15. Bardzo prosimy, jeśli to możliwe, o dopuszczenie kwalifikowania wydatków mieszkańców przed przeprowadzeniem audytu, na przykład po złożeniu karty projektu. Na liście mamy mieszkańców, którzy wymienili kotły w tym sezonie grzewczym ze względu na awarię. Dodatkowo, ze względu na szeroko podjętą akcję informacyjną o wymianie, byli przekonani, że mogą skorzystać z dotacji. Są to starsze osoby.

ODPOWIEDŹ:

Jw.

16. Co ze wspólnotami mieszkaniowymi, czy koszty ponoszone przez właścicieli domów jednorodzinnych (dwa wyodrębnione lokale) i wielorodzinnych (więcej niż dwa wyodrębnione lokale) są kwalifikowane? Prosimy o podanie definicji wspólnoty mieszkaniowej oraz definicji domu jednorodzinnego dla potrzeb projektu.

ODPOWIEDŹ:

W przedstawionych powyżej przykładach możliwe jest kwalifikowanie wyodrębnionych lokali w budynku jedno czy wielorodzinnym oraz w ramach wspólnot mieszkaniowych.

W przypadku wspólnot mieszkaniowych odbiorcami końcowymi w projekcie będą właściciele wyodrębnionych lokali posiadających do nich prawo własności.

Zgodnie z zapisami SzOOP refundowane są wydatki ponoszone przez właścicieli budynków Oznacza to, iż mogą to być właściciele budynków lub mieszkańcy posiadający wyodrębnione lokale w budynkach np. w oparciu o odpowiednie zapisy w księgach wieczystych, czy w innych aktach notarialnych. Nie jest możliwe wnioskowanie przez najemców lokali mieszkalnych, posiadających m.in. umowy najmu, dzierżawy, użyczenia.

Należy jednak pamiętać, że ewentualny obowiązek termomodernizacji będzie wymagany dla całego budynku, a nie tylko jego części.

17. Mając na uwadze, że wspólnota mieszkaniowa powstaje z chwilą wyodrębnienia pierwszego lokalu, prosimy o uszczegółowienie problematyki kwalifikowalności wspólnot w ramach planowanego naboru.

ODPOWIEDŹ:

Podobnie jak w powyżej udzielonych odpowiedziach wspólnoty mieszkaniowe są kwalifikowalne a odbiorcami końcowymi w projekcie będą właściciele wyodrębnionych lokali posiadających do nich prawo własności.

18. Co z nieruchomościami stanowiącymi własność miasta? Czy kwalifikowane są wymiany w budynkach mieszkalnych, stanowiących własność miasta? (mieszkania komunalne i socjalne)

ODPOWIEDŹ:

Nie będzie możliwości kwalifikowania wymiany kotłów w budynkach, których właścicielem jest miasto.

19. Jeśli budynki mieszkalne wielorodzinne/jednorodzinne, w których wyodrębniono lokale są kwalifikowane to czy można przyjąć, że inwestycje mogą być realizowane w poszczególnych lokalach (montaż kotłów osobno dla każdego lokalu), czy też należy w takim przypadku założyć obligatoryjnie montaż jednego kotła dla całego budynku w kwocie nie więcej niż 10 tys. PLN? Jakie należy przyjąć założenie w sytuacji gdy lokali nie wyodrębniono?

ODPOWIEDŹ: W przypadku gdy w budynkach jedno/wielorodzinnych zostały wyodrębnione lokale jest możliwa likwidacja starego źródła ciepła w każdym z nich i montaż nowych źródeł ciepła. Dofinansowanie w ww. sytuacji będzie wynosiło do 8 tys. zł na kocioł w zależności od wyników oceny energetycznej.

W przypadku gdy w budynku wielorodzinnym instalowane jest wspólne źródło ciepła dofinansowanie będzie wynosiło do 10 tys. zł na kocioł.

20. Prosimy o wyjaśnienie, kto i w jakim terminie będzie rozpatrywał takie przypadki? Czy będzie to audytor? Mieszkańcy złożyli do gminy ankiety i czekają na odpowiedzi. Nie wiemy, jakich informacji mamy udzielać mieszkańcom.

ODPOWIEDŹ:

Biorąc pod uwagę fakt, iż to gmina będzie podpisywała umowy z odbiorcami końcowymi to w jej odpowiedzialności pozostaje analiza stanu własności budynków/lokali.

21. Czy budynki mieszkalne, które stanowią współwłasność/wspólnoty mieszkaniowe osób fizycznych i prawnych (gminy lub innych podmiotów) są kwalifikowane?

ODPOWIEDŹ:

W przypadku gdy właścicielem/współwłaścicielem budynku będzie np. gmina tego rodzaju budynki nie będą kwalifikowalne. W odniesieniu do wspólnot mieszkaniowych możliwa jest kwalifikacja w odniesieniu do wyodrębnionych lokali mieszkalnych.

22. Czy należy rozumieć, że tylko budynki stanowiące własność/współwłasność osób fizycznych są kwalifikowane? Czy należy rozumieć, że każdorazowo, jeśli właścicielem lub współwłaścicielem budynku lub lokalu lub części wspólnej w budynku jest osoba prawna, to taki budynek jest niekwalifikowany?

ODPOWIEDŹ:

Kwalifikowalność lokalu/budynku będzie uzależniona od posiadanego prawa własności do nieruchomości przeznaczonej **na cele mieszkaniowe**, czyli np. własności budynku, własności do wyodrębnionego lokalu w danym budynku.

23. Co dokładnie oznacza sformułowanie „Inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie?” Czy przez obszar należy rozumieć obszar miasta, czy też fragment miasta, czy też należy analizować zasadność ekonomiczną podłączenia do sieci ciepłowniczej każdego budynku osobno? Czy dysponują Państwo metodyką/wytycznymi do takiej analizy, czy też wnioskodawca sam dokonuje analizy na podstawie własnej metodyki?

ODPOWIEDŹ:

Analiza realizacji inwestycji pod względem możliwości podłączania do sieci ciepłowniczej powinna być sprawdzana na obszarze obejmującym realizację projektu w odniesieniu do zakresu rzeczowego, czyli budynków planowanych do ujęcia w projekcie.

Wnioskodawca powinien pozyskać informacje o planach inwestycyjnych w zakresie rozwoju sieci ciepłowniczej i możliwościach objęcia tymi inwestycjami terenów na których planowana jest realizacja projektu. Zgodnie z zapisami kryterium *Specyficzne warunki wstępne* pkt. 6 to Wnioskodawca zaświadcza o zgodności lub braku zgodności projektu z planem rozwoju sieci ciepłowniczej.

24. Czy dotacja na pompę ciepła w budynku jednorodzinnym ma być wyliczana zgodnie z zasadą „350 zł/kW mocy nowego źródła ciepła, nie więcej niż 8 tys. zł/kocioł”?

ODPOWIEDŹ:

Tak. Dotacja do pompy ciepła w budynku jednorodzinnym powinna być wyliczana zgodnie z zasadą „350 zł/kW mocy nowego źródła ciepła, nie więcej niż 8 tys. zł/kocioł w zależności od wyników oceny energetycznej.

25. Jaką należy przyjąć definicję budynku jednorodzinnego? Czy zgodną z Ustawą prawo budowlane? Jeśli tak, to jak należy wyliczyć dotację na kocioł w przypadku budynku, w którym znajdują się dwa wyodrębnione lokale (osobne księgi wieczyste)? Właściciele budynku złożyli dwie ankiety, w których wnioskują o likwidację 1 kotła węglowego i instalację dwóch kotłów gazowych dla wyodrębnionych lokali.

ODPOWIEDŹ:

W wyżej opisanym przykładzie gdy w danym budynku znajdują się dwa wyodrębnione lokale posiadające księgi wieczyste możliwe będzie dofinansowanie wymiany źródła ciepła w każdym z tych lokali, czyli dofinansowanie do 8 tys. zł na każde źródło ogrzewania. Moce poszczególnych źródeł ogrzewania będą musiały bezpośrednio wynikać z oceny energetycznej wykonanej dla budynku przy założeniu, że stare źródło ogrzewania było wykorzystywane przez oba lokale.

26. Gmina otrzymała dwie ankiety od osób fizycznych, które zamieszkują dom jednorodzinny (zgodnie z definicją zawartą w ustawie prawo budowlane jest to dom jednorodzinny), ponadto, właściciele z mocy prawa tworzą wspólnotę mieszkaniową. Obecnie budynek obsługiwany jest przez jeden kocioł na paliwo stałe. Właściciele chcą zlikwidować ten kocioł i zainstalować w wyodrębnionych lokalach dwa kotły gazowe. Właściciele oczekują na odpowiedź. W związku z powyższym, czy:

ODPOWIEDŹ:

a) wnioski właścicieli należy zakwalifikować do przekazania audytorowi?

W przypadku gdy w budynku jednorodzinnym są wyodrębnione dwa lokale to właściciele ww. lokali mogą wnioskować o dofinansowanie wymiany źródła ciepła.

W tym wypadku istnieje możliwość dofinansowania dwóch nowych źródeł ogrzewania w miejsce likwidacji starego kotła. Moce poszczególnych źródeł ogrzewania będą musiały bezpośrednio wynikać z oceny energetycznej wykonanej dla budynku przy założeniu, że stare źródło ogrzewania było wykorzystywane przez oba lokale.

Oznacza to, iż w projekcie zostaną zastosowane zasady opisane przez Wnioskodawcę poniżej w lit. c

b) jeśli tak, to czy należy przyjąć, zgodnie z ustawą prawo budowlane, że jest to budynek jednorodzinny i dopuszczalna jest jedynie wymiana jednego kotła węglowego na jeden kocioł, w kwocie nie większej niż maksymalnie 8 tys. PLN oraz wykonanie tylko jednej instalacji w budynku z potencjalną możliwością refundacji do kwoty 6 tys. PLN?

c) czy można przekazać właścicielom informację, że w takim przypadku dopuszczalna jest wymiana jednego kotła na dwa kotły w kwocie refundacji maksymalnie 8 tys. PLN na każdy

kocioł oraz maksymalnie 6 tys. PLN na każdą instalację a w ramach tych kwot można również pokryć koszt wykonania instalacji na części wspólnej nieruchomości (takie rozwiązanie jest preferowane przez właścicieli ze względu na odrębną własność lokali w budynku)?

d) czy należy przekazać informację, że w takim przypadku dopuszczalna jest jedynie wymiana jednego kotła na jeden kocioł w kwocie refundacji maksymalnie 10 tys. PLN oraz wykonanie instalacji w obu lokalach, w kwocie nie większej niż 6 tys. PLN każda a w ramach tych kwot można również pokryć koszt wykonania instalacji na części wspólnej nieruchomości?

27. Na jakich zasadach mają być dofinansowane kolektory słoneczne? Jaka jest kwota dofinansowania, jakie założenia? Wydaje się zasadne, żeby kolektor stanowił jedynie uzupełnienie nowego źródła ciepła.

ODPOWIEDŹ:

Głównym celem projektu jest wymiana starego źródła ciepła na bardziej efektywne. Kolektory słoneczne mogą być uzupełnieniem nowego źródła ciepła. W wyniku oceny energetycznej odbiorca końcowy będzie posiadał informacja odnośnie mocy jaką powinno mieć nowe źródło i w tych granicach będzie możliwe zastosowanie kotła oraz uzupełnienie go odnawialnym źródłem energii w przyjętych limitach dofinansowania.

28. Rozumiemy, że wykonanie instalacji paneli słonecznych jest możliwe jedynie w przypadku, gdy jest równoczesne z wymianą kotła (w danej lokalizacji) a dotychczasowy kocioł węglowy jest wykorzystywany na potrzeby dostarczania ciepłej wody użytkowej, czy tak?

ODPOWIEDŹ:

Jw.

29. Czy miasto może założyć we wniosku o dofinansowanie, że jeśli dane gospodarstwo domowe nie uzyska maksymalnej możliwej refundacji na wymianę kotła i wykonanie instalacji (14 tys. PLN na każdy lokal), to różnica pomiędzy maksymalną możliwą refundacją a kwotą faktycznej refundacji może zostać przeznaczona, każdorazowo, na pokrycie kosztów instalacji paneli słonecznych?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie § 14 ust. 7 pkt 2:

*„W przypadku wygenerowania oszczędności Beneficjent może wystąpić do IZ RPO WM z wnioskiem o wprowadzenia do Projektu **nowych elementów**. IZ RPO WM dokonuje analizy w tym zakresie i może wyrazić zgodę na wprowadzenie nowych elementów do Projektu do wysokości 5% wartości aktualnych kosztów kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WM w ramach trybu pozakonkursowego.”*

Natomiast dodatkowe zapisy umowy wprowadzone wyłącznie dla projektów z zakresu obniżenia niskiej emisji w § 18 ust.11 usuwają ograniczenia dotyczące limitu wprowadzania nowych elementów do projektu (czyli do wysokości 5%):

„W przypadku projektów polegających na wymianie źródła ciepła limit dot. wygenerowanych oszczędności opisany w § 14 ust. 7 pkt 2 niniejszej umowy nie dot. wydatków poniesionych

bezpośrednio na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania.”

Należy jednak pamiętać, że panel słoneczny będzie musiał być zainstalowany w budynku, w którym będzie likwidowane stare źródło ciepła.

30. Co dokładnie oznacza sformułowanie „Wybór inwestycji będą warunkowały występujące na danym obszarze zagrożenia środowiskowe oraz wprowadzone ograniczenia dotyczące głównie jakości powietrza, w szczególności w zakresie związanych ze spalaniem biomasy”? Odnosząc się do zapisu, proszę o doprecyzowanie, czy chodzi o wybór dokonywany z poziomu wnioskodawcy, czy IOK?

ODPOWIEDŹ:

Zapis mówi o uwarunkowaniach które są uzależnione od wewnętrznych dokumentów przyjętych przez gminy np. stosowne uchwały lub warunki przyjęte i określone w PGN-ie dla danej gminy. Odnoszący się do obszarów na terenie danej gminy co do stosowania lub ograniczenia stosowanie wyznaczonego paliwa na danym obszarze o ile takie uwarunkowania są podjęte.

31. Czy zapis mówiący o 80 zł/m² ogrzewanej powierzchni odnosi się tylko do budynków wielorodzinnych? Pragniemy zasygnalizować, że informacje w tym zakresie w SZOOP różnią się od informacji dostępnych w ramach materiałów promocyjnych w środkach masowego przekazu.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami SzOOP RPO WM 2014- 2020 zapis ten odnosi się do budynków wielorodzinnych, czyli jest to wielokrotność 6 tys. zł zgodnej z liczbą odrębnych lokali mieszkalnych w budynku wielorodzinnym i nie więcej niż 80 zł/m² ogrzewanej powierzchni. Informacje zawarte w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych są wiążące dla Wnioskodawców. Pragniemy poinformować, że broszura pojawiła się przed zatwierdzeniem zmian ww. uszczegółowienia. Informacje zawarte w ogólnie dostępnych publikacjach są informacjami ogólnymi i mają na celu zachęcenie mieszkańców do wymiany kotłów.

32. Czy odstępnie od oceny w oparciu o wskaźnik EPh+w jest możliwe jedynie w odniesieniu do budynków wpisanych do rejestru zabytków, czy też będzie dotyczyło również budynków nie wpisanych do rejestru zabytków a zlokalizowanych na terenie wpisu obszarowego do rejestru zabytków? (część Miasta „X” jest objęta takim wpisem)

ODPOWIEDŹ: Zgodnie z zapisami SzOOP dotyczy to wyłącznie zabytkowych budynków mieszkalnych, wtedy możliwe jest odstępnie od oceny w oparciu o wskaźnik EP_{H+W} i określenie minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych koniecznych do wykonania w zakresie: wymiany stolarki okiennej na energooszczędną, termomodernizacji dachów/stropodachów, modernizacji instalacji wentylacji, zastosowania odzysku ciepła – jeżeli te elementy prac są możliwe do wykonania ze względu na zalecenia konserwatorskie. Zgodnie z tym zapisem nie ma odstępstw dla budynków nie wpisanych w rejestr zabytków a które są zlokalizowane wyłącznie na obszarze który jest objętym wpisem do rejestru zabytków.

33. Bardzo prosimy o ponowną redakcję zapisu w SZOOP tak, żeby obejmował specyfikę budynków znajdujących się na terenie objętym wpisem obszarowym do rejestru zabytków.

ODPOWIEDŹ:

Nie ma możliwości wprowadzenia zmian do SzOOP ponieważ zapisy te zostały bezpośrednio wynegocjowane z Komisją Europejską jako warunek dostępowy przy realizacji projektów z zakresu obniżenia niskiej emisji i równocześnie zatwierdzone zostały przez Komitet Monitorujący w kryteriach wyboru projektów.

34. Czy roboty wykończeniowe, w związku z likwidacją starych pieców kaflowych są kwalifikowane?

ODPOWIEDŹ:

Tak - wyłącznie jeżeli następuje trwała likwidacja możliwości korzystania z pieca kaflowego.

35. W związku z zapisem „w przypadku prowadzenia w części budynku działalności gospodarczej (np. wynajem pokoi, agroturystyka) będzie udzielana pomoc de minimis przez gminę”. Co w sytuacji jeśli wnioskującym jest właściciel budynku (kamienicy), który w całości składa się z lokali mieszkalno-usługowych przeznaczonych na wynajem a na parterze prowadzona jest działalność handlowa? Część lokali mieszkalno-usługowych ma zainstalowane piece gazowe a część opalanych jest piecami kaflowymi? Czy lokale mieszkalne, mieszkalno-usługowe w tej kamienicy są kwalifikowane?

ODPOWIEDŹ:

W ramach projektu dofinansowanie będzie udzielone właścicielom budynków przeznaczonych wyłącznie na cele mieszkaniowe. W przypadku prowadzenia w części budynku działalności gospodarczej (np. wynajem pokoi, agroturystyka) będzie udzielona pomoc de minimis przez gminę, czyli pomoc na tzw. drugim poziomie.

Kwestie dotyczące kwalifikowalności budynku powinny być każdorazowo rozpatrywane przez gminę.

36. Czy redukcja CO₂ o 30% jest liczona w odniesieniu do każdej instalacji w projekcie, czy też w odniesieniu do całego projektu?

ODPOWIEDŹ:

Redukcja CO₂ o 30% jest liczona w odniesieniu do całego projektu.

37. Czy dopuszczalne jest wnioskowanie przez najemców lokali mieszkalnych (za zgodą właściciela lokalu)? Czy taką samą zasadę można przyjąć w odniesieniu do lokali stanowiących własność/współwłasność osób prawnych?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami SzOOP refundowane są wydatki ponoszone przez właścicieli budynków. Oznacza to, iż mogą to być właściciele budynków lub mieszkańcy posiadający wyodrębnione lokale w budynkach np. w oparciu o odpowiednie zapisy w księgach wieczystych, czy w innych aktach notarialnych. Nie jest możliwe wnioskowanie przez najemców lokali mieszkalnych, posiadających m.in. umowy najmu, dzierżawy, użyczenia.

38. W materiałach przesłanych e-mailem ze spotkania informacyjnego znajduje się zapis „podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej:

- demontaż starego źródła ciepła, w tym prace związane z jego likwidacją i pokrycie faktycznie poniesionych wydatków związanych z montażem wężła ciepłego, opomiarowania, o ile urządzenia te pozostaną własnością wnioskodawcy
  - w przypadku podłączenia poprzez grupowy węzeł cieplny, do kosztu kwalifikowanego wlicza się również koszt zewnętrznych instalacji odbiorczych tzn. połączeń pomiędzy grupowym węzłem cieplnym, a instalacjami odbiorczymi, w obiektach przyłączonych do grupowego wężła ciepłego, o ile urządzenia te pozostaną własnością wnioskodawcy”.
- Czy opłata przyłączeniowa jest kwalifikowana?

ODPOWIEDŹ:

W przypadku jeżeli odbiorca końcowy ponosi opłatę przyłączeniową i środki te nie pozostają jego własnością to byłoby to kosztem kwalifikowalnym zgodnie z zapisami Podręcznika kwalifikowania wydatków.

39. Czy przez „wnioskodawcę” należy rozumieć mieszkańca czy Miasto „X” (miasto składa wniosek o dofinansowanie). Zgodnie z informacją z mpec grupowe węzły ciepłownicze obsługują więcej niż jeden budynek, a połączenia pomiędzy grupowymi węzłami cieplnymi a budynkami wykonywane są zazwyczaj przez przedsiębiorstwa ciepłownicze i pozostają na ich majątku a odbiorca ponosi koszt opłaty przyłączeniowej.

ODPOWIEDŹ:

Poprzez Wnioskodawcę rozumiemy podmiot składający wniosek o dofinansowanie, czyli w tym przypadku Miasto „X”. W przypadku jeżeli odbiorca końcowy ponosi opłatę przyłączeniową na rzecz np. MPEC to nie jest to kosztem kwalifikowalnym zgodnie z zapisami Podręcznika kwalifikowania wydatków.

40. Czy przez „pokrycie faktycznie poniesionych wydatków” należy rozumieć wydatki bez limitu czy też do określonych kwot? Jeśli tak, to do jakich?

ODPOWIEDŹ:

W odniesieniu do zapisu „pokrycie faktycznie poniesionych wydatków” stosuje się:

- zapisy Podręcznika kwalifikowania wydatków określające *Zasada faktycznego poniesienia wydatku* (rozdział 6.4)
- limity wskazane w SzOOP RPO WM 2014-2020:
  - do 8 tys. zł na pokrycie faktycznie poniesionych wydatków związanych z montażem **wężła ciepłego**, opomiarowania, o ile urządzenia te pozostaną własnością wnioskodawcy
  - do 6 tys. zł dla domu jednorodzinnego / wielokrotności 6 tys. zł zgodnej z liczbą odrębnych lokali mieszkalnych w budynku wielorodzinnym i nie więcej niż 80 zł/m² ogrzewanej powierzchni w przypadku konieczności poniesienia kosztów na **instalacje wewnętrzne** niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ogrzewania.

41. Kryteria oceny. W kryterium „stan przygotowania projektu do realizacji” można otrzymać 3 pkt za min. posiadanie dodatkowych dokumentów/uzgodnień umożliwiających realizację. W przypadku tego projektu, osoby fizyczne będą na różnym etapie prac, niektórzy będą oczekiwać na warunki przyłączeniowe, większość osób nie będzie posiadać dokumentacji technicznej. Czy zapis ten oznacza, że wszyscy wnioskodawcy (właściciele budynków) powinni posiadać kompletną dokumentację techniczną przed złożeniem projektu, żeby projekt otrzymał 3 punkty?

ODPOWIEDŹ:

Tak. W ramach niniejszego kryterium w przypadku gdy jest różny stopień zaawansowania wymaganej dokumentacji można otrzymać nie więcej niż 2 pkt.

41. Biorąc pod uwagę specyfikę projektu, to jest fakt, że to audytor ustala z konserwatorem zabytków warunki termomodernizacji dla budynków zabytkowych, audytor decyduje o zakresie koniecznych prac w zakresie ewentualnej wymiany/wykonania instalacji, potencjalnej ingerencji w obiekt, co wprost przekłada się na zakres niezbędnej dokumentacji, pozwoleń i uzgodnień, warunek wynikający z kryteriów oceny nie jest możliwy do spełnienia przez żadnego z wnioskodawców.

ODPOWIEDŹ:

Kryteria w takim kształcie zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący i nie ma możliwości wprowadzenia zmian ani odstępstw od przyjętych zapisów.

42. Czy w przypadku wykonania dokumentacji technicznej przed złożeniem projektu, jej koszt będzie kwalifikowany w projekcie?

ODPOWIEDŹ:

Tak, będzie to koszt kwalifikowany.

43. „Wykonanie wewnętrznych instalacji w budynku, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania”. Czy w ramach tego zapisu kwalifikowane będą: wymiana instalacji, w tym wymiana grzejników i i zakup termostatów? Grzejniki żeliwne + orurowanie o dużych średnicach- czy koszt demontażu istniejącej instalacji i zamiany na nową o mniejszej pojemności będzie kosztem kwalifikowanym?

ODPOWIEDŹ:

Wszystkie wymienione wyżej działania będą kwalifikowane o ile będzie to wskazane przez audytora, jako niezbędne prace do wykonania operacji.

44. W przypadku braku istniejącego przyłącza gazowego, czy opłata przyłączeniowa i koszt wykonania instalacji na zewnątrz budynku (od miejsca rozgraniczenia własności systemu dystrybucyjnego) będzie kosztem kwalifikowanym?

Prosimy o dopuszczenie takich kosztów jako kwalifikowane, zgodnie z ustawą prawo energetyczne koszty te są ponoszone przez właściciela budynku. Mamy na liście mieszkańca, który oczekuje na odpowiedź i chciałby przeznaczyć kwotę przypadającą na instalację na pokrycie kosztów przyłącza, które będzie musiał ponieść. Nie zamierza wykorzystywać tej kwoty na wykonanie instalacji wewnątrz budynku.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami Podręcznika kwalifikowania wydatków w odniesieniu do podłączenia budynku do sieci gazowej kwalifikowalne jest:

- demontaż starego źródła ciepła, w tym prace związane z jego likwidacją,
- pokrycie faktycznie poniesionych wydatków związanych z przyłączeniem budynku do sieci, opomiarowanie, o ile urządzenia te pozostaną własnością wnioskodawcy,
- pokrycie faktycznie poniesionych kosztów na wykonanie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej. W ramach przykładowego katalogu wydatków mieści się również dokumentacja projektowa

45. Jaki przewiduje się poziom dofinansowania dla wykonania podłączenia do sieci ciepłowniczej / przyłącza ciepłowniczego + zabudowy kompaktowego węzła cieplnego?

ODPOWIEDŹ:

Poziom dofinansowania wynosi:

- do 8 tys. zł na pokrycie faktycznie poniesionych wydatków związanych z montażem **węzła cieplnego**, opomiarowania, o ile urządzenia te pozostaną własnością wnioskodawcy
- do 6 tys. zł dla domu jednorodzinnego / wielokrotności 6 tys. zł zgodnej z liczbą odrębnych lokali mieszkalnych w budynku wielorodzinnym i nie więcej niż 80 zł/m² ogrzewanej powierzchni w przypadku konieczności poniesienia kosztów na **instalacje wewnętrzną** niezbędną do prawidłowego funkcjonowania ogrzewania.